

ОБРАЋАЊЕ

председника Републике Србије Томислава Николића на седници СБ УН посвећеној
раду УНМИК

Њујорк, 27. маја 2014. године

Хвала господине председниче,
Ваше екселенције, даме и господо,

Господине председниче,

Дозволите ми да вас поздравим и да изразим захвалност Председавајућем на сазивању седнице Савета безбедности о раду Привремене администрације Уједињених нација на Косову (УНМИК) у периоду од 21. јануара до 15. априла ове године, у складу са резолуцијом Савета безбедности 1244 (1999). Србија има потпуно поверење у УН и изузетно цени допринос који УН пружају решавању бројних отворених питања на КиМ, чему су сасвим сигурно допринеле и ове редовне кварталне седнице о раду УНМИК, које се сазивају у складу са Резолуцијом 1244, јединим важећим правним оквиром међународног присуства на овом делу територије Србије.

С обзиром на то да се први пут обраћам Савету безбедности дозволите ми да се детаљније осврнем на дешавања која су узрок проблемима које данас решавамо, да бих на крају констатовао које проблеме можемо да решимо заједно.

Са задовољством вам се обраћам као шеф државе која је у претходном периоду конкретним поступцима, стрпљивом и промишљеном државном политиком, путем мукотрпног дијалога са привременим институцијама у Приштини, потврдила искреност и истрајност у прихватању компромисних решења за миран суживот свих становништва Косова и Метохије. Уложени напор државног руководства вишеструко је већи, јер су се преговори водили под изузетно неповољним условима за српску страну, уз интензивно и нескривено промовисање косовске независности, која за Београд представља једностранни акт сецесије. Сложићете се да у вођењу и очувању једне државе не постоји већи изазов од угроженог територијалног суверенитета и интегритета са којим је суочена мала држава попут Србије.

Дијалог са Приштином је вођен у наслеђеној атмосфери спонзорисања косовске независности коју, нажалост, заговарају поједине утицајне државе.

Ипак, у дијалогу са представницима привремених институција самоуправе у Приштини, под окриљем ЕУ, остварени су запажени резултати. Дозволите да искористим прилику да се посебно захвалим баронеси Кетрин Ештон, која је, у име ЕУ, веома стрпљиво и мудро посредовала у разговорима између Београда и Приштине.

У априлу ове године, протекло је тачно годину дана од постизања Бриселског споразума који је означио „истинску вододелницу“ и ново поглавље у односима Београда и Приштине. Тај напредак поздравео је читав свет. Србија је недвосмислено показала да је конструктиван партнер и да је спремна на компромисе у циљу стабилизације и напретка читавог региона.

Уверен сам да је континуирано петнаестогодишње статусно неутрално присуство УНМИК под окриљем Резолуције СБ 1244 која је подједнако обавезујућа и данас, последња брана од политике промоције једнострано проглашене косовске независности. Како смо у ранијим обраћањима више пута упозоравали, установљавање косовског преседана узроковало је порозност државних граница и отворило потенцијална и нова кризна жаришта, која нису заобишла ни европски континент. Све ово потврђује фундаменталност принципа на којима почивају Уједињене нације, чијем је поштовању и одбрани, заједно са Србијом, посвећен велики број држава чланица Уједињених нација.

Међународно право има своје изворе у конвенцијама, обичајима и општеприхваћеним правилима. Свака одлука, била она праведна или не, мора следити неко правило или пропис, а постојање међународног права гарантује правну сигурност, укида волунтаризам и арбитрарност и обезбеђује законитост. У супротном, савремена цивилизација се нимало не би разликовала од средњовековне и ми у том случају ништа небисмо научили из прошлости.

Међународни односи међутим такође зависе од преседана које поједине земље намећу чак и силом. Такав преседан био је и одвајање Косова и Метохије од Србије. У нашем случају десио се парадокс и направљен је преседан за који су тврдили да се не сматра преседаном. Онда се догодио Крим, када су се власти и народ Крима, проглашавајући независност, ослониле на „чувени косовски преседан који су земље запада саме створиле“.

Западни званичници су одмах истакли да косовски преседан представља изузетак што *de facto* и *de jure* негира суштину преседана – одлуке која представља ново правило за сличне или аналогне случајеве у будућности.

Укратко, очигледно је потребно смислити нову реч која би означавала преседан који није преседан. Таква појава је, рекао бих, супротна логици, негира научна достигнућа, поштовање међународних правила и поштовања једнакости свих држава света, било да су мале или велике.

Територијални интегритет Србије одређен је Уставом. У њему стоји да је територија Републике Србије јединствена и недељива а да су њене границе неповредиве (члан 8), као и да је Покрајина Косово и Метохија, као суштинска аутономија, саставни део територије суверене државе Србије. Тако би и остало да није било косовског преседана, којим је започела ера доследности у недоследној примени међународног права. Велики број земаља признао је једнострано проглашену независност Косова, одвојио један део суверене територије, који није имао право на отцепљење, а истоветне одлуке других народа, у истоветним ситуацијама, прогласили су ништавим. Право и правда или моћ?

Ми који представљамо мале државе тражимо правду.

Србија је увек поштовала и без изузетка поштује територијални интегритет сваке државе чланице УН.

Сила без правде је за осуду. Треба дакле ставити заједно правду и силу; и тако тумачити да оно што је праведно буде јако или оно што је јако да буде праведно. Србија очекује да се и у њеном случају примењује једнака правда и правичност, као и на друге државе.

Србија не признаје једнострано проглашену независност Косова и Метохије али преговара и преговараће у жељи да свим становницима Косова и Метохије обезбеди мир и просперитет. То је константа ове и сваке будуће Владе.

Да се разумемо, Србија се методом изнуривања неће принудити да призна једнострано проглашену независност Косова. То није, будите уверени, како неки тврде, суочавање са свршеном ствари. Такав став не представља искључивост, више је плод тежње за самоодржањем. Нико од нас не треба да очекује да мирно и добровољно учествујемо у самоуништењу.

Србија је одлучна у борби против афирмације косовске независности, да није, бојим се да би опстанак косовских Срба био препуштен на милост и немилост „промењене ситуације на терену“. Не би било поштеђених од асимилације или коначног егзодуса чиме би се затро сваки траг њиховог постојања.

Богатство и снага Србије лежи у споју различитости. У поштовању и разумевању других нација. Преко двадесет седам нација, култура, језика, чини нас

у исто време јединственим и разноврсним. Устав Србије предвиђа да мањине имају чак и више права од грађана српске националности. То богатство одредило је положај Србије, раскрсница истока и запада, која је стално поприште сукоба различитих интереса изван Србије. Креирани или случајни, али током сукоба дешавали су се инциденти и бивали повод за ратна страдања, патње и погибије.

Никада међутим, до новије историје, околности нису биле толико компликоване, и није долазило до погрома српског народа, етничког чишћења, уништавања његових светиња и културног добра који представља светску културну баштину. Истовремено, проглашени смо јединим кривцем.

Да ли највећа кривица лежи у одбрани народа, чак и припадника албанске заједнице који нису били спремни на злочине и мржњу, и заштити територије? Да ли може лоше вођење спољне политике, и несхватање међународних односа и геостратешких интереса да се назове кривицом?

До повлачења српских снага са дела своје територије дошло је по Резолуцији 1244 Савета безбедности, након седамдесет осам дана бомбардовања које је извршено без одобрења Савета безбедности УН. У току бомбардовања бачено је 2300 ракетних пројектила, коришћени су забрањени облици наоружања са радиоактивним додацима, углавном осиромашеним уранијумом (U – 238), касетне бомбе и гранате са графито-електромагнетним пуњењем, које су бацане на термоелектране и енергообјекте. Бомбардовање рафинерија изазвало је падање црне киселе кише, а нафта, нафтни производи и отровне материје су затровале водни систем СРЈ и других земаља Балкана. Више од 5 милиона становника је живело без струје и воде.

Уништено је, или озбиљно разрушено, око 200 индустријских предузећа, 8 електрана, објекти инфраструктуре, међу њима 82 моста, 7 железничких станица, 6 аеродрома, мноштво путева. Разрушено је више од 40.000 стамбених објеката, 422 зграде образовних установа (школе, факултети, домови), 48 медицинских објеката (болнице, поликлинике), зграда Радио телевизије Србије, 74 ТВ предајника. Разрушено је око 90 споменика историје и архитектуре, међу њима 16 православних и католичких манастира.

У току бомбардовања погинуло је близу 2000 цивила, 7000 је рањено, међу њима 30 процената су деца. Више од 750.000 становника СРЈ су напустили своје домове у тражењу нормалног живота ван граница земље. Сваки четврти, од укупног броја становника, лишен је основних средстава за живот. Коначна цифра

штете до данас није позната, према различитим проценама износи више десетина милијарди долара.

Данас се не жалим на неправду и бол који су нам нанели. Не негирам да постоји индивидуална одговорност за злочине који су почињени према албанском становништву и инсистирам да кривци одговарају.

Али се не слажем да је у сукобу државе и сепаратиста одговорна само једна страна, суверена држава. Не жалим се и не тражим плаћање ратних репарација у класичном смислу, али све док сам председник Србије, помињаћу вам право Србије на обештећење за огромну и ненадокнадиву штету која је начињена на цивилним објектима и привреди. Међународна заједница може да исправи историјску неправду само ако помогне Србији да отклони последице бомбардовања, да обнови инфраструктуру, привреду и јавне и културне установе и институције. Свакога дана све је већи број званичника земаља које су учествовале у бомбардовању Србије, који такође траже правду за Србију. Исувише је велика штета учињена, да би то Србија могла сама да отклони.

Подигавши преговоре са Приштином на највиши ниво, одговорношћу и стрпљењем, потписивањем Бриселског споразума довели смо до тога да заједнички живот Срба, Албанаца и других народа на Косову и Метохији, први пут после бомбардовања, постане реалност. Сада је важније него икада пре, да обе стране буду посвећене и искрене у дијалогу, у супротном ћемо идеју мирног заједничког живота у будућности претворити у празно слово на папиру.

Сигуран сам да ће нам у учвршћивању поверења драгоцену помоћ пружити Европска унија, посебно током даљих преговора у Бриселу, али и у оквиру европских интеграција. Почетак процеса приступања ЕУ сматрамо и великим подстицајем за даљи рад на унапређивању животних услова српског народа на Косову и Метохији, сада већ уверени да ће наш конструктиван приступ неговању европских вредности у српском друштву бити достојно вреднован. Чињеница да су 21. јануара отпочели приступни преговори и да је одржан скрининг за поглавље 35 показује да је Србија своје обавезе у имплементацији Бриселског споразума испуњавала у предвиђеним роковима, а самом дијалогу приступала у конструктивном духу.

Али, у Извештају читамо да Косово води своје преговоре са ЕУ у вези са споразумом о стабилизацији и придруживању. Србија нема механизам да то спречи, али може да постави питање: Да ли је Европска Унија заједница држава

или је заједница држава и парадржаве? Да ли ће се опет десити преседан који није преседан? Према том преседану Покрајине свих држава чланица могле би да се кандидују да и оне постану чланице ЕУ. Србија сматра да у складу са Резолуцијом 1244, једино УНМИК може у име ПИС да води разговоре о стабилизацији и придруживању.

Европска Унија мора да води рачуна о међународном праву, и правилима из којих је и сама настала, у супротном биће пољуљани сами темељи на којима почива. Уколико се донесе одлука да Косово и Метохија самостално преговара са ЕУ, то би европску породицу одвело у безакоње, хаос и општи волунтаризам.

Да бисмо у наредном периоду обезбедили што боље резултате примене Бриселског споразума, морамо да успоставимо много јаснија правила и много веће поверење. Паралелно са преговорима, албанска страна је додатно радила на изградњи независне државе, спроводећи, између осталог, тзв. терор ниског интензитета према српском становништву, што је потпуно неприхватљиво за Србију.

Етнички злочин „ниског интензитета” може бити довољан да узрокује озбиљна ограничења слободе кретања Срба и других неалбанаца, чији је живот одређен комплексним низом мањих ограничења (избегавање самосталног путовања или путовања ноћу, избор места и времена за обављање мањих дневних набавки, ограничења коришћења српског језика на јавним местима, безбедно похађање школске наставе, итд).

Јавна осуда етнички мотивисаних инцидената итекако би могла да допринесе међуетничком дијалогу и толеранцији, те стварању свести да будућност лежи у мултиетничности и прихватању повратника из редова друге етничке групе.

Увођењем процедура и административних препрека онемогућен је повратак Срба. Од 1999. до данас на Косово и Метохију се није вратило више од 5% од укупног броја прогнаних Срба. Демографска слика је далеко од толико хваљене „мултиетничности“ јужне покрајине. То је испод сваког минимума! Међународна заједница није извршила један од главних задатака који проистичу из садржине Резолуције СБ 1244, а то је обезбеђивање слободног и неометаног одрживог повратка свих избеглих и расељених лица њиховим домовима на Косову и Метохији.

Срби и припадници других мањинских заједница на простору Косова и Метохије још увек се сусрећу са проблемима – и даље је присутно ограничавање и

онемогућавање слободе кретања, угрожене су безбедност и слободна употреба језика, приступ институцијама, остваривање права учешћа на изборима и права гласа; не постоје адекватни механизми за повраћај узурпиране имовине, ни за очување имовине од поновног усељавања након извршеног принудног иселења; онемогућава се улазак у несметан посед; не постоји могућност слободног одабира места повратка, ни услови за одрживи опстанак повратника. Ако они некако и одлуче да се врате, локалне заједнице чине све да се не осећају прихваћеним, ни прихватљивим.

Евидентирано је осамнаест инцидената и напада на објекте и имовину Српске православне цркве, а дошло је и до новог таласа претњи православним храмовима, од исписивања графита на Манастиру Високи Дечани, па до најаве рушења Храма Христа Спаса у Приштини.

Истовремено, поздрављамо одлучну реакцију УНМИК, који је одлуку скупштине општине Приштина да се СПЦ одузме право на коришћење земљишта на коме је подигнут саборни православни Храм Христа Спаса у центру града, прогласио за неважећу. На крају, настављају се константни покушаји преименовања и затирања постојања српског културног и верског наслеђа, незаконито отуђење имовине у власништву Републике Србије.

Садашњи третман мањинских заједница онемогућава њихов нормалан живот и представља дискриминацију у приступу и уживању било ког права које је регулисано правним прописима на снази на Косову и Метохији. Закон против дискриминације, који је и сам Специјални представник УН на КиМ прогласио, пружа посебну заштиту мањинским заједницама, прописује забрану свих облика дискриминације и штити појединца не само од дискриминаторних аката јавних органа, већ и од дискриминаторног понашања правних и физичких лица.

Нажалост, високи квалитет законског текста нису пратиле конкретне и адекватне мере УНМИК и приштинских институција у његовој примени, тако да постоји грубо кршење закона и свакодневних, драстичних примера дискриминације.

Изузетно ценимо конструктиван приступ УН и Специјалног представника Генералног секретара Фарида Зарифа, као и организација које раде под кишобраном УН, као што је ЕУЛЕКС. Они су створили услове за заједнички рад свих страна на побољшавању животних услова за све грађане Косова и Метохије и поштовање њихових људских права, независно од њихове етничке припадности.

Верујем да ћете се сложити да неслагања по питању статуса КиМ, не би требало да буде препрека напорима да сви заједно конкретно делујемо у правцу решавања практичних питања, која Приштина годинама запоставља.

Сматрам, зато, да би одлука о смањењу обима УНМИК-а, редуковање броја међународног особља, директно штетила Србима на КиМ у сваком смислу и утицала на квалитет обављања поверених активности Мисије.

Због тога, овде, под кровом Уједињених нација, апелујем на УН да се одупру покушајима маргинализације мисије УН на Косову и Метохији и релативизацији њене улоге у оквиру целокупног међународног и безбедносног присуства у Покрајини. Будите и видљивији и ефикаснији у својој мисији, док заједнички радите са другим међународним актерима, попут ЕУЛЕКС, КФОР и ОМИК који, такође, делују под окриљем Уједињених нација. У светлу намера да се мандат ових мисија измени под изговором промењеног фактичког стања, наводно због постизања Бриселског договора, истичем да такав аргумент не може да замени обавезујући карактер Резолуције СБ 1244.

У том контексту, противим се иницијативи да се под изговором „преоптерећености“ и бављењем другим ургентнијим питањима прореди седнице СБ посвећене КиМ. Велика очекивања као и бројни захтеви који су постављени пред Београд и Приштину у реализацији договорених аранжмана у Бриселу налажу да се седнице одржавају несмањеном динамиком, како би чланице СБ имале редован увид у стање на терену.

Наредни период кључан је у имплементацији договореног и у даљој нормализацији односа Београда и Приштине. Због тога се мора одвијати под будним оком УН мисије на Косову и Метохији и СБ УН.

Подржавамо иницијативу да се формира специјални суд и канцеларија тужиоца са седиштем ван територије Косова и Метохије за све процесе који ће проистећи на основу резултата истраге Специјалне истражне радне групе. Србија ће пружити пуну подршку да кривци буду процесуирани, као и до сада. Стабилности, међутим, не доприноси хапшење кандидата за градоначелника Оливера Ивановића. Очекујемо да се реши један проблем на који годинама упозоравамо – тајне оптужнице. Наводни сведоци оркестрирано почињу да сведоче 15 година након почињених злочина за који је једини доказ – изјава. Ивановић, који је у притвору у Косовској Митровици, ухапшен је на основу баш таквих

сведочења. Такође, Апелациони суд није дао објашњење зашто је прекорачен законски рок за одговор на његову жалбу поводом одређивања притвора.

Република Србија, још једном, најоштрије протестује због хапшења Оливера Ивановића и тражимо његово пуштање из притвора, као и објашњење зашто је био ухапшен у моменту пред одржавање избора за градоначелника Северне Митровице на којима је Ивановић био један од кандидата.

Иако је укупна ситуација, како се то наводи у Извештају за период од јануара до априла о.г, окарактерисана као релативно стабилна, сматрам да овај временски ограничен пресек не одражава опште прилике на Косову и Метохији. Њих одликује суштински јаз између прокламованих стандарда о поштовању људских права и стварног стања. Разматрајући опште оцене изнете кроз статистичке податке, и то у ограниченом временском периоду, чини ми се да заборављамо да је само једна искра, као што се десило у случају мартовског погрома 2004. године, довољна да ескалирају постојеће латентне тензије.

Упркос континуираном међународном присуству, некажњивост, релативизација и деперсонализација злочина почињених од 1999. године до данас, шаљу лошу поруку, поруку страха Србима и другим народима на КиМ. То значи да злодела пролазе некажњено, а охрабрју се даљи напади, јер остају изван домашаја правде. Уочавамо да приштинске институције и међународна заједница, након свега, нису учиниле готово ништа да заштите косметске Србе и друге неалбанце, посебно интерно расељена лица.

Србија је охрабрила своје сународнике на Косову и Метохији да гласају на локалним изборима. Да оснажени легитимитетом, под кровом Заједнице српских општина, чије оснивање је предвиђено споразумом у Бриселу, осигурају свој опстанак и остварују своја права и интересе. Да кроз спремност на помирење, упркос свим овим годинама живота у страху и неизвесности, имају веру да је суживот са Албанцима, можда, ипак, могућ.

Привремене институције из Приштине су, међутим, припремајући се за изборе, чиниле све да Србима оспоре бирачко право. Позив прогнанима да гласају на обрасцима, са обележјем независне државе, која је то постала протерујући их са њихових вековних огњишта, њих четвртину милиона, представља пример врхунског лицемерја и провокације!

Манипулацијом бирачким списковима Приштина је покушала да утврди нову, присилно измењену етничку структуру и тако директно утиче на резултате

гласања. Поред свих датих обећања и истицања посвећености идеји мултиетичности као демократске вредности и људских права, Приштина је у пракси доследно спроводила мере које обесхрабрују и одвраћају косметске Србе да учествују у јавном животу на КиМ.

Неприхватљиви су једностранни потези Приштине која је најавом ревизије изборних правила на штету Срба и расељених лица обесмислила легитимитет предстојећих парламентарних избора заказаним за 8. јуни о.г. Овог пута Београд ће, након пажљивог разматрања, одлучити да ли да позове косметске Србе. Захтевамо од Приштине да испуни елементарни предуслов: да омогући једнако право гласа без дискриминације косметским Србима и другим мањинама на Косову и Метохији, а на које указује и Извештај о раду УНМИК о коме данас расправљамо!

Понашање Приштине, примећује и Мисија ОЕБС на КиМ, у директној је супротности са њеном прокламованом спремношћу и отвореношћу за јачањем међусобног поверења свих заједница на КиМ, а што је циљ дијалога у који Србија много улаже.

Апелујемо, зато, на партнере и пријатеље у Уједињеним нацијама да свим снагама подрже и утичу на стварање услова да бројне мањинске заједнице буду равноправно заступљене у свим институцијама, без прегласавања, што налаже и Декларација УН о правима припадника националним или етничким, верским и језичким мањинама где „унапређење и заштита права лица, националних, етничких, верских или језичких мањина доприноси политичкој и друштвеној стабилности држава где они живе“.

Угрожено је остваривање имовинских права Срба. Остају нерешени предмети фалсификованих купопродајних уговора. Масовно се одбацују тужбени захтеви Срба за накнаду штете за уништену имовину. Све то упућује на селективну примену прописа и правила.

Питање мањинских права свакако укључује и питање повратка имовине припадницима неалбанских заједница на Косову и Метохији, међу којима Срби чине већину. Поред тога, остаје отворено и питање имовине државе Србије и имовине СЦ.

Правни механизми успостављени од стране УНМИК и ЕУЛЕКС ради решавања имовинских питања, помоћи судовима у смањивању броја нерешених питања и пружања адекватне заштите појединцима у случајевима кршења људских права, на нашу велику жалост, нису дали адекватне резултате: ова врста парничних предмета чини 40% од укупног броја незавршених предмета пред судовима на КиМ. Поред тога, проблем великог броја фалсификованих докумената о власништву такође онемогућава остваривање права на имовину. Пред Косовском агенцијом за имовину иницирано је око 40.000 поступака за повраћај узурпираног земљишта, док је према незваничним подацима готово 700.000 парцела заузето. Један од проблема који утиче на могућност повраћаја поседа јесте недостатак адекватне заштите после извршења исељења услед поновног незаконитог заузимања имовине.

Интересантно је и запажање у вези са експропријацијом имовине Срба на Косову и Метохији (односи се на експропријацију која се врши на основу одлуке тзв. косовских власти, а ради изградње аутопута). У општини Грачаница, на пример, од 213 експропријација, у 170 случајева експроприсана имовина припада Србима.

Поштовани чланови Савета безбедности,

Недавно смо добили информације о намерама привремених институција самоуправе да промене правни статус Комбината „Трепча“, чији је већински власник Република Србија, и који запошљава велики број припадника српске заједнице на Косову и Метохији.

Доношење новог закона којим би се променила власничка структура и правни статус Комбината „Трепча“ представља недвосмислено још један једностранни потез Приштине који би за директну последицу могао имати и промену права и статуса „Трепчиних“ радника, припадника српске и других неалбанских заједница на Косову и Метохији.

То је још један покушај незаконитог отуђења имовине Републике Србије и кршење основних принципа права власништва.

Променом законске регулативе била би укинута права поверилаца и нејасно је у овом тренутку како би се решило питање њихових потраживања, с обзиром на то да су само повериоци који су пријавили своја потраживања према Комбинату „Трепча“ преко Управљачког тима за успостављање ЗСО, поднели пријаве за наплату више од 268 милиона евра.

Овде такође примећујемо да се мењају закони у областима које ће тек бити предмет дијалога. Таквим поступцима Приштина показује своју недоследност и непоштовање постигнутих договора. Ово није једина област у којој се закони мењају пре него што је о њој преговарано у Бриселу. С друге стране, у областима у којима је постигнут договор о измени правног оквира како би се могло наставити са формирањем Заједнице Српских Општина, а на шта се Приштина обавезала, до данас није показала политичку вољу ни да започне овај процес, као први корак у остварењу договореног.

Господине председниче,

Поштовани чланови Савета безбедности,

Под изговором да очува мир, приштинска страна звецка оружјем. Ради се о најави формирања такозваних оружаних снага Косова. Овим се не нарушава само дијалог у који стрпљиво улажемо, већ се најтеже крше одредбе резолуције Савета безбедности 1244 (1999). Резолуција предвиђа да међународне снаге снесу одговорност за одржавање безбедног окружења за све становнике Покрајине, самим тим искључена је могућност формирања такозваних оружаних снага. Оваква најаву представља не само претњу стабилности у Србији и региону, већ и озбиљно подрива ауторитет и улогу Уједињених нација у очувању међународног мира и безбедности. Овим поводом, генерални секретар УН Бан Ки-мун истакао је да Резолуција Савета безбедности 1244 (1999) остаје једини правни оквир за континуирано међународно безбедно присуство на Косову и Метохији, чији је мандат јасно одређен.

Подсећам да су Косовске безбедносне снаге настале на темељима Ослободилачке војске Косова, паравојне формације која је, током рата на Космету, предводила терористичке акције и учествовала у организованом криминалу. Иако је намера међународне заједнице била да смири ситуацију на терену, разоружавањем ОВК и трансформацијом у безбедносне структуре, направила је пропуст: уместо да казни, дала је подршку сепаратизму, наставку политичког насиља и етничке мржње.

Питам вас: да ли безбедносне снаге, чији су припадници део криминалног миљеа и међународног тероризма, могу да буду ослонац у регионалним и колективним безбедносним оквирима? Да ли ће међународна заједница дати „зелено светло“ оваквом акту, посебно имајући у виду да је најављено оснивање Специјалног суда за злочине које су, према извештају специјалног известиоца

Савета Европе Дика Мартија, починили управо припадници ОВК тргујући људским органима.

Подршка Парламентарне скупштина Савета Европе Мартијевом извештају, иза које стоји огромна већина гласова чланица већ је довољно снажна опомена међународној заједници и свим институцијама да грађани на Косову и Метохији у таквим структурама не могу да виде заштиту, већ само претњу и несигурност. За формирање и функционисање оружаних снага Косова не постоји правни основ. С друге стране, подсећам да је Резолуцијом СБ УН 1244, међународна заједница пристала на повратак наших снага на Космет.

У светлу најављене реконфигурације ЕУЛЕКС, желео бих да подсетим да према резолуцији Савета безбедности 1244 (1999) УНМИК има искључива извршна и легислативна овлашћења на Косову и Метохији, управо због чега је за ангажовање ЕУЛЕКС био потребан пристанак УН.

ЕУЛЕКС је добио легитимитет на основу Председничког саопштења СБ УН од 26. новембра 2008. године под условом да делује у складу са резолуцијом Савета безбедности 1244 (1999), унутар статусно неутралног оквира УН.

Иако су на тај начин надлежности УНМИК у области полиције, царине и правосуђа готово у целости пренете на ЕУЛЕКС, не може се рећи да је УНМИК замењен мисијом ЕУЛЕКС.

Због тога би реконструкција ЕУЛЕКС морала бити извршена у сарадњи са УНМИК и УН и уз њихово одобрење и сагласност. Поводом преноса овлашћења на привремене институције у Приштини, уверен сам да ће се сви овде присутни сагласити да се надлежности резервисане за Специјалног представника Генералног секретара УН могу преносити на привремене институције, само уз његово овлашћење. Чињеница да су те надлежности биле поверене ЕУЛЕКС ни на који начин не умањује овлашћења и одговорност Специјалног представника Генералног секретара УН. Пренос надлежности ЕУЛЕКС на привремене институције у Приштини је штетан и неправичан и нема резона да се с једне стране Србија не пита, а са друге стране је одговорна за спровођење Бриселског споразума.

Господине Председавајући,

Не заборавимо да се иза свих наших говора, извештаја и иступања налазе људи који једино желе да имају нормалне услове за живот својих породица. Да раде. Да школују своју децу. Да им обезбеде срећно детињство и безбедну будућност.

Да уживају сва права која им припадају. Не дозволимо да се извештаји о стању на Косову и Метохији претворе у бројке. Људи нису бројке. Нека свака сазвана седница посвећена раду УНМИК буде прилика да утврдимо колико смо помогли тамошњем становништву да боље живи. Нисам сигуран да су се стекли услови за смањење интереса Савета безбедности за ову тему. Не кажем да напредак није постигнут, али циљ нам још измиче.

Уважавајући легитимне интересе албанског, српског и осталог становништва Косова и Метохије и уз пуно поштовање мандата Уједињених нација, Србија ће наставити дијалог до заједничког и одрживог решења. Очекујем од УНМИК и свих међународних актера да наставе да раде у несмањеном обиму и интензитету, а од Специјалног представника Генералног секретара још ангажованији приступ.

Јер, једино таквим постављањем можемо допринети стварању услова за трајно помирење и проналажење коначног решења питања Косова и Метохије.

Господине председниче,

Према извештају Савета Европе, под називом Нехумано поступање према људима и незаконита трговина људским органима на Косову, на Косову је пре, током и непосредно након конфликта из 1999. киднаповано на стотине Срба који су упућени у тајне логоре у Републици Албанији. Многи од њих су одвођени на присилне операције вађења телесних органа, некада *in vivo*, а потом ликвидирани. Ти органи су онда продавани на међународном црном тржишту. Главни истражитељ навода из извештаја Дика Мартија, међународни тужилац Клинт Вилијамсон, има обиман досије о злочинима припадника бивше ОВК и очекује се да га преда судијама посебног Трибунала који ће се бавити налазима швајцарског сенатора.

У досијеу међународног тужиоца налазе имена 120 руководиоца ОВК, за које се очекује да буду оптужени за нестанак 320 Срба у регији Ораховца, Дренице и Метохије

Пошто је Србија учинила све у поступку расветљавања и процесуирања свих који су починили злочине над албанским становништвом на Косову, с правом очекује да се утврди пуна истина и казне сви одговорни за овај стравични ратни злочин почињен над Србима на Косову и Метохији.

Породице српских жртава имају једнака права на задовољење правде као и остале жртве злочина на територији бивше Југославије током деведесетих година прошлог века.

За историјско помирење два народа и свеобухватно решење за проблем Косова неопходно је да обе стране направе уступке. Ми смо наш део урадили и наставићемо дијалог са несмањеним интензитетом и максималном конструктивношћу. Приштина међутим мора да буде свесна да нема трајног свеобухватног решења без договора са Србијом и одлуке Савета безбедности УН. Петнаест година је прошло од оружаног конфликта на Косову и Метохија.

Уместо да се још живи у прошлости, међусобно се оптужујући, време је да се нађе одрживо решење за будућност два народа. Наша рука је отворена и испружена. Због наше и њихове деце.

Уважени чланови Савета,

Србију је прошле недеље погодила катастрофална поплава, једна од највећих која је задесила Европу у протеклих сто година. Та елементарна непогода је однела више десетина живота, потопила градове, мања места, уништила обрадиве површине, привреду и нанела непроцењиву штету. Да би смањили размере катастрофе, грађани су се одазвали позиву своје владе, испољивши висок степен солидарности и храбро и присебно се борили да се спасе оно што се спасти могло. Нажалост, упркос огромној вољи и жељи, уништено не можемо обновити сами. Потребна нам је помоћ, како бисмо грађанима омогућили да обнове оно што су изгубили, понове пољопривредне радове, тамо где је то могуће, а тамо где није, да им се помогне да прегурају годину и следећу почну у нормалним условима. Добили сте ДВД на коме је приказан део трагедије која је погодила Србију, молим вас да погледате снимке. Човек није понизан, ако тражи помоћ, али је велики само ако помоћ пружи.

Изражавам захвалност свим државама и народима који су помогли, или ће у наредном периоду помоћи Србији да превазиђе трагедију и разарања настала катастрофалном поплавом. Не тражимо од других оно што немају, већ само део онога што имају више од својих потреба. То мало више, за нас је много и неопходно нам је... јер шта је смисао живота осим да покажемо саосећање и вољу да помогнемо другима...

Хвала вам.